

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z JĘZYKA POLSKIEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 16 W GDYNI**

1. PSO jest zgodny ze statutem szkoły i zawartym w nim szkolnym systemem oceniania z przedmiotów edukacyjnych.
2. PSO jest zgodny z podstawą programową dla klas IV, V, VI, VII, VIII.
3. Uczeń podczas procesu edukacji polonistycznej jest oceniany za różne wytwory swej pracy, którym przypisano odpowiednią wagę. Przedstawia to poniższa tabela:

Lp.	Formy pracy ucznia:	waga	Uwagi
1.	Prace klasowe	5	
2.	Sprawdziany	4	
3.	Kartkówki	3	
4.	Ćwiczenia stylistyczno-redakcyjne	1 - 5	Zależy od : - poziomu nauczania - stopnia trudności - czasu przeznaczonego na wykonanie - stopnia zaawansowania danej umiejętności
5.	Technika głośnego czytania (w kl. IV)	2	
6.	Czytanie analityczne różnych tekstów kultury	4-5	
7.	Prace domowe		Zależy od : - poziomu nauczania - stopnia trudności - czasu przeznaczonego na wykonanie - stopnia zaawansowania danej umiejętności
8.	Prowadzenie zeszytu	1	
9.	Wypowiedzi ustne na lekcji	2	
10.	Udział w konkursach	1-5	Zgodnie z WSO
11.	Recytacje	3	
12.	Działania o charakterze artystycznym	2	
13.	Dyktanda.	2	
14.	Sprawdziany ze znajomości samodzielnie przeczytanej lektury	3	
15.	Przygotowanie do lekcji	2	Uczeń 3 razy w okresie klasyfikacyjnym może zgłosić nieprzygotowanie do lekcji. Kolejne nieprzygotowania skutkują otrzymaniem ocen niedostatecznych.

16.	Ćwiczenie lub zestaw ćwiczeń do samodzielnej pracy na lekcji	1-5	Zestaw ćwiczeń to „wiązka” spójnych zadań, których wykonanie zależy od wcześniej zdobytych wiadomości i umiejętności
17.	Badanie wyników nauczania lub próbny egzamin	5	Jest to badanie zewnętrzne. Nie przewiduje się poprawy oceny. Uczeń nieobecny nie ma możliwości przystąpienia do drugiego terminu ze względów organizacyjnych i formalnych.

4. Oceniane formy literackie (ćwiczenia stylistyczno-redakcyjne) to:

- a) ogłoszenie
- b) komunikat
- c) zaproszenie
- d) podziękowanie, prośba
- e) dedykacja
- f) życzenia, gratulacje
- d) sms
- e) kartka pocztowa
- f) opis: przedmiotu, osoby, miejsca, krajobrazu, rzeźby, rysunku, obrazu, przeżyć bohatera
- g) dialog
- h) opowiadanie twórcze i odtwórcze
- i) opowiadanie z dialogiem
- j) list prywatny, oficjalny, motywacyjny
- k) dziennik
- l) pamiętnik
- ł) e – mail
- m) streszczenie
- n) charakterystyka
- o) rozprawka
- p) przemówienie
- r) podanie
- s) życiorys / CV
- t) list motywacyjny
- u) wywiad
- w) sprawozdanie

5. Zgodnie z WSO uczeń ma prawo do poprawy oceny niedostatecznej i dopuszczającej z pracy klasowej i sprawdzianu na opisanych zasadach.

6. Ocen uzyskanych za ćwiczenia wykonywane na lekcji nie poprawia się.

7. Kryteria oceny prac stylistyczno-redakcyjnych w klasach IV – VI.

- 1) Kryteria oceniania prac stylistyczno-redakcyjnych uwzględniają zalecenia CKE.
- 2) Za dłuższe ćwiczenie stylistyczno-redakcyjne uczeń może otrzymać maksymalnie 10 punktów.
- 3) W II semestrze klasy VI nauczyciel może rozszerzyć kryteria oceniania pracy, uwzględniając zasady dotyczące klas VII – VIII.
- 4) Praca stylistyczno- redakcyjna jest oceniana wg następujących kryteriów:

Lp.	Nazwa kryterium	Maksymalna liczba punktów	Uwagi:
I	realizacja tematu	4 p	
II	kompozycja	1 p	
III	styl	1 p	
IV	język	2 p	*
V	ortografia	1 p	dopuszczalne 3 błędy*
VI	interpunkcja	1 p	dopuszczalne 3 błędy*

* liczbę dopuszczalnych błędów ustala nauczyciel, uwzględniając stopień trudności pracy, objętość pracy, czas przeznaczony na jej napisanie, poziom edukacyjny,

- 5) Krótkie formy wypowiedzi (np. ogłoszenie, zaproszenie itp) są oceniane wg odrębnych kryteriów każdorazowo tworzonych przez nauczyciela.
- 6) Uczeń musi napisać pracę o objętości wskazanej przez nauczyciela.
- 7) Jeśli praca stylistyczno- redakcyjna nie spełnia warunku objętości wskazanego przez nauczyciela, nie ocenia się kryteriów: język, ortografia, interpunkcja.
- 8) Jeśli praca nie realizuje tematu, uczeń we wszystkich kryteriach otrzymuje 0 p.
- 9) W ocenie poprawności ortograficznej w wypowiedziach pisemnych uczniów uwzględnia się, w miarę możliwości, zalecenia i dostosowania zawarte w opinii Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w postaci:
 - a) wydłużonego czasu przeznaczonego na pisanie (o czas przerwy międzylekcyjnej)
 - b) zwiększenie limitu błędów - zgodnie z komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

8. Kryteria oceny prac stylistyczno-redakcyjnych w klasach VII – VIII.

- 1) Prace stylistyczno-redakcyjne w klasach VII - VIII są oceniane wg klucza podanego przez CKE w „Informatorze o egzaminie ósmoklasisty z języka polskiego od r. szkolnego 2018/2019”.
- 2) Nauczyciel dostosowuje szczegółowe kryteria i wagę dla każdego ćwiczenia stylistyczno-redakcyjnego pisanego przez uczniów.
- 3) Za pracę uczeń może otrzymać maksymalnie 20 punktów.
- 4) Praca jest oceniana wg kryteriów:

Lp.	Nazwa kryterium	Maksymalna liczba punktów
I	Realizacja tematu	2 p
II	Elementy twórcze <i>lub</i> elementy retoryczne	5 p
III	Kompetencje literackie i kulturowe	2 p
IV	kompozycja	2 p
V	styl	2 p
VI	Język	4 p
VII	Poprawność ortograficzna	2 p
VIII	Poprawność interpunkcyjna	1 p

I. Realizacja tematu wypowiedzi

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in., czy:

- wypowiedź jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu
- w wypowiedzi ujęte zostały wszystkie kluczowe elementy tematu, np. czy uczeń w odpowiedni sposób odwołał się do lektury wskazanej w poleceniu,
- czy wypowiedź jest w całości na temat.

II.. Elementy twórcze / Elementy retoryczne

Elementy twórcze w wypowiedzi o charakterze twórczym (np. opowiadanie).

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in., czy:

- narracja w opowiadaniu jest konsekwentnie prowadzona
- wydarzenia są logicznie ułożone
- fabuła jest urozmaicona, np. czy zawiera elementy typowe dla opowiadania, takie jak zwroty akcji, dialog, puenta
- lektura wskazana w poleceniu została wykorzystana pobieżnie, czy w sposób ciekawy i twórczy.

Elementy retoryczne w wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym (np. rozprawka).

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in., czy:

- argumentacja w pracy jest wnikliwa
- argumenty są poparte właściwymi przykładami
- argumenty są przedstawione w sposób uporządkowany, np. są przedstawione od najbardziej do najmniej ważnego albo są zapisane w porządku argument – kontrargument.

III. Kompetencje literackie i kulturowe

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in., czy:

- uczeń wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu (a także innych tekstów – jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze
- uczeń, pisząc np. o wydarzeniach z danej lektury, nie popełnił błędów, np. nie pomylił imion postaci, nie przypisał postaciom cech, których nie posiadają, bądź nie wymyślił wydarzeń, których w lekturze nie ma.

IV. Kompozycja tekstu

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in., czy:

- kompozycja wypowiedzi jest zgodna z formą wskazaną w poleceniu, np. czy rozprawka zawiera wstęp, rozwinięcie i zakończenie, a list – zwrot do adresata, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i zwrot pożegnalny
- wypowiedź jest spójna, tzn. czy jest napisana w taki sposób, że łatwo się ją czyta dzięki np. jasnym powiązaniom wewnątrz zdań oraz między zdaniami i akapitami tekstu
- wypowiedź jest logiczna, tzn. czy jest zbiorem uporządkowanych myśli
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

V. Styl

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest odpowiedni do jej treści i formy, tzn. np. czy uczeń nie napisał rozprawki, stosując słownictwo charakterystyczne dla stylu potocznego w odmianie mówionej
- styl wypowiedzi jest jednolity, tzn. czy uczeń konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy).

VI Język

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel będzie rozważał m.in.:

- czy uczeń poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych
- czy środki językowe, których użył uczeń, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

W ocenie nauczyciel uwzględni również liczbę wszystkich błędów językowych, które uczeń popełnił w wypowiedzi. Oceniając język wypowiedzi, nauczyciel najpierw oceni zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Ostateczną liczbę punktów ustali na podstawie oceny obu tych aspektów.

VII. Ortografia

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel uwzględni liczbę błędów ortograficznych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

VIII. Interpunkcja

Oceniając wypowiedź ucznia w tym kryterium, nauczyciel uwzględni liczbę błędów interpunkcyjnych, które uczeń popełnił w wypowiedzi.

5. Uwagi dodatkowe :

1) Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, nauczyciel oceni ją na 0 pkt.

2) Jeżeli w wypowiedzi uczeń w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź nauczyciel przyzna 0 pkt.

3) Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, nauczyciel oceni ją na 0 pkt.

4) Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. uczeń napisał tylko wstęp), nauczyciel przyzna 0 pkt w każdym kryterium.

5) Jeżeli wypowiedź nie spełnia kryterium objętości (nie zawiera właściwej liczby słów) określonej przez nauczyciela, jest oceniana wyłącznie w kryteriach: realizacji tematu wypowiedzi, elementów twórczych/ elementów retorycznych oraz kompetencji literackich i kulturowych. W pozostałych kryteriach nauczyciel przyzna 0 punktów.

6) Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego ucznia, napisana przez osobę trzecią, wówczas praca jest oceniona na ocenę niedostateczną. Możliwość poprawy takiej pracy nauczyciel rozstrzyga indywidualnie.

7) W ocenie poprawności ortograficznej w wypowiedziach uczniów uwzględnia się, w miarę możliwości, zalecenia i dostosowania zawarte w opinii Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w postaci:

a) wydłużonego czasu przeznaczonego na pisanie (o czas przerwy międzylekcyjnej)

b) zwiększenie limitu błędów - zgodnie z komunikatem dyrektora Centralnej Komisji Egzaminacyjnej w sprawie szczegółowych sposobów dostosowania warunków i form przeprowadzania egzaminu ósmoklasisty w danym roku szkolnym.

8) Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.

9. Lektury

KLASY IV - VI

Lektury obowiązkowe:

- 1) Jan Brzechwa, Akademia Pana Kleksa;
- 2) Janusz Christa, Kajko i Kokosz. Szkoła latania (komiks);
- 3) René Goscinny, Jean-Jacques Sempé, Mikołajek (wybór opowiadań);
- 4) Rafał Kosik, Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi;
- 5) Ignacy Krasicki, wybrane bajki;
- 6) Clive Staples Lewis, Opowieści z Narnii. Lew, czarownica i stara szafa;
- 7) Adam Mickiewicz, Powrót taty, Pani Twardowska, Pan Tadeusz (fragmenty, w tym: opisy, zwyczaje i obyczaje, polowanie i koncert Wojskiego);
- 8) Ferenc Molnár, Chłopcy z Placu Broni;
- 9) Bolesław Prus, Katarynka;
- 10) Juliusz Słowacki, W pamiętniku Zofii Bobrówny;
- 11) John Ronald Reuel Tolkien, Hobbit, czyli tam i z powrotem;
- 12) Henryk Sienkiewicz, W pustyni i w puszczy;
- 13) Józef Wybicki, Mazurek Dąbrowskiego;
- 14) Wybrane mity greckie, w tym mit o powstaniu świata oraz mity o Prometeuszu, o Syzyfie, o Demeter i Korze, o Dedalu i Ikarze, o Heraklesie, o Tezeuszu i Ariadnie, o Orfeuszu i Eurydyce;
- 15) Biblia: stworzenie świata i człowieka oraz wybrane przypowieści ewangeliczne, w tym o siewcy, o talentach, o pannach roztropnych, o miłosiernym Samarytaninie;
- 16) Wybrane podania i legendy polskie, w tym o Lechu, o Piaście, o Kraku i Wandzie;
- 17) Wybrane baśnie polskie i europejskie, w tym: Charles Perrault, Kopciuszek, Aleksander Puszkina, Bajka o rybaku i rybce;
- 18) Wybrane wiersze Władysława Bełzy, Jana Brzechwy, Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego, Zbigniewa Herberta, Anny Kamieńskiej, Joanny Kulmowej, Adama Mickiewicza, Czesława Miłosza, Tadeusza Różewicza, Juliusza Słowackiego, Leopolda Staffa, Juliana Tuwima, Jana Twardowskiego oraz pieśni i piosenki patriotyczne.

Lektury uzupełniające (obowiązkowo dwie w każdym roku szkolnym), na przykład:

- 1) Adam Bahdaj, Kapelusze za 100 tysięcy;
- 2) Frances Hodgson Burnett, Tajemniczy ogród lub inna powieść;
- 3) Lewis Carroll, Alicja w Krainie Czarów;
- 4) Aleksander Dumas, Trzej muszkietierowie;
- 5) Olaf Fritsche, Skarb Troi;
- 6) Joseph Rudyard Kipling, Księga dżungli;
- 7) Janusz Korczak, Król Maciuś Pierwszy;
- 8) Marcin Koziół, Skrzynia Władcy Piorunów;
- 9) Selma Lagerlöf, Cudowna podróż;
- 10) Stanisław Lem, Cyberiada (fragmenty);
- 11) Kornel Makuszyński, wybrana powieść;
- 12) Andrzej Maleszka, Magiczne drzewo;
- 13) Karol May, Winnetou;
- 14) Lucy Maud Montgomery, Ania z Zielonego Wzgórza;
- 15) Małgorzata Musierowicz, wybrana powieść;
- 16) Ewa Nowak, Pajaczek na rowerze;
- 17) Edmund Niziurski, Sposób na Alcybiadesa;
- 18) Sat-Okh, Biały Mustang;

- 19) Henryk Sienkiewicz, Janko Muzykant;
- 20) Alfred Szklarski, wybrana powieść;
- 21) Mark Twain, Przygody Tomka Sawyera;
- 22) Wybrane pozycje z serii Nazywam się... (np. Mikołaj Kopernik, Fryderyk Chopin, Maria Curie-Skłodowska, Jan Paweł II i in.)
lub inne utwory literackie i teksty kultury wybrane przez nauczyciela.

KLASY VII – VIII

Lektury obowiązkowe:

- 1) Charles Dickens, Opowieść wigilijna;
- 2) Aleksander Fredro, Zemsta;
- 3) Jan Kochanowski, wybór fraszek, pieśni i trenów, w tym tren I, V, VII i VIII;
- 4) Aleksander Kamiński, Kamienie na szaniec;
- 5) Ignacy Krasicki, Żona modna;
- 6) Adam Mickiewicz, Reduta Orzona, Śmierć Pułkownika, Świtezianka, Dziady część II, wybrany utwór z cyklu Sonety krymskie, Pan Tadeusz (całość);
- 7) Antoine de Saint-Exupéry, Mały Książę;
- 8) Henryk Sienkiewicz, Quo vadis, Latarnik;
- 9) Juliusz Słowacki, Balladyna;
- 10) Stefan Żeromski, Syzyfowe prace;
- 11) Sławomir Mrożek, Artysta;
- 12) Melchior Wańkowicz, Ziele na kraterze (fragmenty), Tędy i owędy (wybrany reportaż).

Wybrane wiersze poetów wskazanych w klasach IV–VI, a ponadto Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Stanisława Barańczaka, Cypriana Norwida, Bolesława Leśmiana, Mariana Hemara, Jarosława Marka Rymkiewicza, Wisławy Szymborskiej, Kazimierza Wierzyńskiego, Jana Lechonia, Jerzego Lieberta oraz fraszki Jana Sztaudyngera i aforyzmy Stanisława Jerzego Leca.

Lektury uzupełniające (obowiązkowo dwie w każdym roku szkolnym), na przykład:

- 1) Miron Białoszewski, Pamiętnik z powstania warszawskiego (fragmenty);
- 2) Agatha Christie, wybrana powieść kryminalna;
- 3) Arkady Fiedler, Dywizjon 303;
- 4) Ernest Hemingway, Stary człowiek i morze;
- 5) Barbara Kosmowska, Połączana rybka;
- 6) Jan Paweł II, Przekroczyć próg nadziei (fragmenty);
- 7) Nancy H. Kleinbaum, Stowarzyszenie Umarłych Poetów;
- 8) Henryk Sienkiewicz, Krzyżacy;
- 9) Eric-Emmanuel Schmitt, Oskar i pani Róża;
- 10) Melchior Wańkowicz, Monte Cassino (fragmenty);
- 11) Karolina Lanckorońska, Wspomnienia wojenne 22 IX 1939–5 IV 1945 (fragmenty)
lub inne utwory literackie i teksty kultury wybrane przez nauczyciela, w tym wiersze poetów współczesnych i reportaże.